

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๒๕
วันจันทร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครจิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทั่งสุบุตร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
๒. นายวรার্থ ทุ่งพุ่ม	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถ ดวงวิชัย	ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์
๒. นายอติคม อินทุภูติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เข็รรอด
๒. นางสาวฐิติพร วิชัยชนพัฒน์
๓. นายณัฐ มโนกุลอนันต์
๔. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง
๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร
๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง
๔. นางรัชนี รุจิขจรเดช
๕. นางสาวจีระ พุ่มพวง
๖. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง
 ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
 นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล
๒. นางสาวสง่า ทาทอง
๓. นายสมเกียรติ ธีรเวลียง
๔. นายณัฐวุฒิ เมธารินทร์
๕. นางสาวพิมพ์สุทธิษา โชติชินเกษม
๖. นายเมธา ไชยสุขัง

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ ๑
 ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ
 ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ ๑
 ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง
 และการออกเสียงประชามติ ๓
 พนักงานการเลือกตั้ง
 พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๒๔ วันศุกร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๘ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๓๘

“มาตรา ๓๘ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๓๖ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นในเขตเลือกตั้งให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมโดยอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครเลือกตั้งในท้องที่อื่นได้

ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการจัดการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งตามมาตรา นี้ โดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๘ โดยกำหนดให้บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสำหรับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งระบุเลขประจำตัวประชาชนเพื่อใช้ในการตรวจสอบยืนยันตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดไว้ว่า การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๘ กำหนดไว้เฉพาะบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งฉบับที่ปิดประกาศไว้หน้าหน่วยเลือกตั้งเท่านั้น ไม่ได้รวมถึงบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งฉบับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งด้วย ส่วนการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแบบที่ปรากฏเลขประจำตัวประชาชนนั้น กรรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย เคยชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ว่าสามารถดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแบบที่ปรากฏเลขประจำตัวประชาชนแยกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ปรากฏเลขประจำตัวประชาชนเพื่อให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบยืนยันตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ปรากฏเลขประจำตัวประชาชนโดยไม่ให้เห็นเลขสามตัวสุดท้าย เพื่อให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบยืนยันตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่เป็นการกระทบข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากจนเกินไป

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสามของร่างมาตรา ๒๘ ดังนี้ “บัญชีรายชื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง ให้ระบุเลขบัตรประจำตัวของผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย”

นายณัฐ เล่าสี่หส์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๘ ความว่า “ที่ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบ” ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตัดออกควรนำกลับมากำหนดไว้เหมือนเดิมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบ” กำหนดไว้แล้วในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๒๘ และความส่วนต้นในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๘ ก็ใช้ความว่า “บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง” ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๒๘ จึงไม่จำเป็นต้องนำความว่า “ที่ปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่ที่ประชาชนสะดวกในการตรวจสอบ” กลับมากำหนดไว้อีก

นายณัฐ เล่าสี่หส์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่าการสมัครถูกต้องผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะออกหลักฐานการรับสมัครให้แก่ผู้สมัครเท่านั้น ไม่ได้ออกหมายเลขประจำตัวผู้สมัครให้แก่ผู้สมัครด้วย ทั้งนี้ผู้สมัครจะทราบหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเมื่อมีการประกาศรายชื่อผู้สมัครแล้ว โดยลำดับของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครจะเป็นไปตามลำดับในการยื่นใบสมัคร คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรา ๓๗ โดยตัดเรื่องการออกหมายเลขประจำตัวผู้สมัครออก

ประธานกรรมการสอบถามว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะออกหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในช่วงเวลาใด

นายณัฐ เล่าสี่หส์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เมื่อมีการประกาศรายชื่อผู้สมัคร ผู้สมัครแต่ละคนจะได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของใบสมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ตามร่างมาตรา ๓๗

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรา ๓๗ เป็นดังนี้ “กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า หัตถ์ชื่อการสมัครนั้นถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัคร ซึ่งพรรคการเมืองนั้น เรียงตามลำดับการยื่นใบสมัคร ตามหมวด ๓๖ และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐานและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีการสมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการอื่น เช่น การยื่นใบสมัครผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ นอกจากการยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ได้โดยตรง ซึ่งการสมัครได้หลายช่องทางจะส่งผลต่อการจัดลำดับหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร แต่บทบัญญัติ

ในส่วนที่ ๗ ผู้สมัครและการรับสมัครเลือกตั้ง ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดรองรับไว้ เฉพาะการยื่นสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเท่านั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนนี้ให้รองรับการสมัครด้วยวิธีอื่นด้วย

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเตรียมการรองรับการรับสมัครผ่านระบบคอมพิวเตอร์และวิธีอื่นไว้แล้ว ส่วนการยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะมีการนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์ด้วย เพื่อให้การยื่นใบสมัครอยู่ในฐานข้อมูลเดียวกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการรับสมัครในรูปแบบใด ก็ตาม ผู้สมัครจะได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครต่อเมื่อมีการประกาศรายชื่อผู้สมัครแล้ว โดยลำดับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครจะเรียงตามลำดับในการยื่นใบสมัคร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกรอกข้อมูลการสมัครลงในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง อาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการยื่นใบสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การยื่นใบสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อมีการบันทึกข้อมูลและได้รับการยืนยันจากระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ในส่วนของการสมัครด้วยวิธีอื่นนอกจากการยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ซึ่งทำให้ผู้สมัครไม่สามารถยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔ ถึงร่างมาตรา ๓๗ ได้โดยไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อมีกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสมัครในเขตเลือกตั้งนั้นทั้งหมดหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เมื่อมีกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสมัครในเขตเลือกตั้งนั้นทั้งหมด

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่มีการรับสมัครโดยผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแล้ว ต่อมาเมื่อมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะส่งผลกระทบต่อผู้สมัครที่ยื่นใบสมัครไว้ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือไม่อย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อผู้สมัครที่ได้ยื่นใบสมัครไว้ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแล้ว

นายเชียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า ลำดับการยื่นใบสมัครมีความสำคัญอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะออกหลักฐานการรับสมัครโดยกำหนดหมายเลขการรับสมัครเรียงตามลำดับการยื่นใบสมัคร และเมื่อมีการประกาศรายชื่อผู้สมัคร ผู้สมัครก็จะได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเอกสารการรับสมัคร

นายเชียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า เมื่อมีการออกหลักฐานและหมายเลขในการรับสมัครแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องจับสลากหมายเลขประจำตัวผู้สมัครอีกหรือไม่อย่างไร

นายณัฐ เล่าสี่หัสสกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องจับสลากกำหนดลำดับในการยื่นใบสมัครก็ต่อเมื่อผู้สมัครหลายคนมาพร้อมกันก่อนเวลารับสมัคร ส่วนหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเป็นไปตามลำดับการยื่นใบสมัคร

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างมาตรา ๓๘ โดยไม่มีการแก้ไข

๒. เพิ่มความเป็นวรรคสามของร่างมาตรา ๒๘ ดังนี้

“บัญชีรายชื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง ให้ระบุเลขบัตรประจำตัวของผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วย”

๓. แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรา ๓๗ เป็นดังนี้

“กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ~~หัตถ์~~ ~~ตัว~~ ~~การ~~ ~~สมัคร~~ ~~นั้น~~ ถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัคร ~~ของพรรคการเมืองนั้น~~ ~~เรียงตามลำดับการยื่นใบสมัคร~~ ~~ตามวรรค ๓๖~~ และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐานและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร”

มาตรา ๓๘

“มาตรา ๓๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของใบสมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ตามมาตรา ๓๗

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้มีความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมสัมมนาในโครงการสัมมนาสาธารณะ โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยในการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันเป็นหมายเลขเดียวกันทั่วประเทศ เนื่องจากง่ายต่อการประชาสัมพันธ์เพื่อหาเสียงของพรรคการเมือง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะสามารถจดจำได้ง่ายและลดความสับสน ประหยัดงบประมาณในการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้ง และป้องกันการเกิดบัตรเสียได้ โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาอีกส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการกำหนดหมายเลขผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันเป็นหมายเลขเดียวกันทั่วประเทศ เพราะการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันเป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศอาจทำให้เกิดการทุจริตในการซื้อเสียงในวงกว้างได้โดยง่าย และทำให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองขนาดใหญ่ได้เปรียบผู้สมัครที่มาจากพรรคการเมืองขนาดเล็ก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของ ~~ใบ~~ ~~หลักฐาน~~ ~~การ~~ ~~รับสมัคร~~ ~~ที่~~ ~~ผู้~~ ~~อำนวยการ~~ ~~การ~~ ~~เลือกตั้ง~~ ~~ประจำ~~ ~~เขต~~ ~~เลือกตั้ง~~ ~~ออก~~ ~~ให้~~ ~~ตาม~~ ~~มาตรา~~ ~~๓๗~~

ในกรณีที่ผู้มาสมัครพร้อมกันหลายคนหรือยื่นก่อนเวลาการรับสมัครและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ควรตัดคำว่า “ยื่นก่อนเวลาการรับสมัคร” ในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ออก เพราะผู้สมัครไม่อาจยื่นใบสมัครก่อนเวลาการรับสมัครได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีผู้มาสมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งเพื่อให้นำความในร่างมาตรานี้ไปใช้กับการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือกรณีที่มีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๓๙ เป็นดังนี้ “ในการสมัครรับเลือกตั้งที่ ~~ทั่วไป~~ ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของ ~~ใบ~~หลักฐานการรับสมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ตามมาตรา ๓๗”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๓๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๙ ในการสมัครรับเลือกตั้งที่ ~~ทั่วไป~~ ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับเลขที่ของ ~~ใบ~~หลักฐานการรับสมัครที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ตามมาตรา ๓๗

ในกรณีที่มีผู้มาสมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ”

มาตรา ๔๐

“มาตรา ๔๐ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๗ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการ เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัคร ให้ประกาศรายชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๓๗ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์ก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยกรณีที่มีผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๗ ตามหลักการเดิมที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ น่าจะเหมาะสมกว่าการกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค เพราะการกำหนดให้ศาลฎีกาเพียงศาลเดียวมีอำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวจะทำให้คำวินิจฉัยมีความเป็นเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งยังเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคในคดีเลือกตั้งท้องถิ่นอีกด้วย

นายอติคม อินทุฤดี ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ รวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้การพิจารณาวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในอำนาจของศาลฎีกา ส่วนการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นจะอยู่ในเขตอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค การแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้โดยกำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยจะเป็นไปตามหลักการเดิมที่เคยกำหนดไว้และไม่ทำให้เกิดความสับสน นอกจากนี้ ศาลฎีกาก็สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาและวินิจฉัยได้ภายในระยะเวลาอันสั้น เพราะในการพิจารณาและวินิจฉัยคดีศาลฎีกาจะมอบหมายให้ศาลชั้นต้นรับคำร้องและดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานเบื้องต้น เพื่อส่งเอกสารและพยานหลักฐานมายังศาลฎีกา และศาลฎีกาสามารถส่งคำวินิจฉัยมาให้ศาลชั้นต้นอ่านโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ศาลฎีกาสามารถพิจารณาและวินิจฉัยคดีได้ทันก่อนวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนของการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอศาลฎีกาก็น่าจะพิจารณาวินิจฉัยได้ทันก่อนวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ

ประธานกรรมาการสอบถามว่า เหตุใดความในร่างมาตรานี้จึงกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมาการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้เทียบเคียงมาจากความในร่างมาตรา ๑๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ในการพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีผู้ดำเนินการเลือกตั้งไม่รับสมัครหรือส่งรายชื่อผู้สมัคร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมาการ ในฐานะประธานอนุกรรมาการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เหตุที่ความในร่างมาตรา ๑๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. กำหนดให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค เพราะผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอมีจำนวนมาก หากกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลฎีกาที่จะพิจารณาวินิจฉัยอาจทำให้ศาลฎีกาไม่สามารถพิจารณาวินิจฉัยได้ทันก่อนวันเลือกในระดับอำเภอ เมื่อความในร่างมาตรา ๑๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. กำหนดให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค ความในร่างมาตรานี้จึงแก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า ศาลฎีกาสามารถพิจารณาวินิจฉัยคดีตามความในร่างมาตรา ๑๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ได้ทันก่อนวันเลือกตั้งในระดับอำเภอหรือไม่

นายอติคม อินทุพุติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ศาลฎีกาสามารถพิจารณาวินิจฉัยคดีตามความในร่างมาตรา ๑๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ได้ทันก่อนวันเลือกตั้งในระดับอำเภอ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๐ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๗ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจศาลฎีกา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลอุทธรณ์ฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัคร ให้ประกาศรายชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๓๗ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลอุทธรณ์ฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์ฎีกาก็ได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๐ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๗ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจศาลฎีกา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลอุทธรณ์ฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัคร ให้ประกาศรายชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๓๗ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลอุทธรณ์ฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์ฎีกาก็ได้”

มาตรา ๔๑

“มาตรา ๔๑ ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งตำแหน่งที่ว่างลง ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ถ้ามีผู้มาสมัครพร้อมกันหลายคนหรือยื่นก่อนเวลาการรับสมัครและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดความในร่างมาตรานี้จึงไม่ได้กำหนดให้นำไปใช้กับการเลือกตั้งทั่วไปด้วย

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้อาจตัดออกได้ เพราะร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับหมายเลขหลักฐานการรับสมัคร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้อาจต้องกำหนดไว้ เพราะบางกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งอาจมาสมัครพร้อมกัน หรือมาก่อนเวลาการรับสมัครหลายคนก็ได้

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งมาสมัครพร้อมกันหรือถือว่ามาสมัครพร้อมกัน ผู้สมัครที่มาพร้อมกันนั้นก็ต้องจับสลากเพื่อจัดลำดับในการยื่นใบสมัคร

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีดังกล่าวกำหนดไว้ในร่างมาตราใด

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ยังไม่ได้กำหนดกรณีดังกล่าวไว้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔๑ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่~~ยื่นใบสมัคร~~~~เลือกตั้ง~~~~ตำแหน่ง~~~~ที่ว่างลง~~ ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับก่อนหลังในการยื่นใบสมัคร และมีผู้มาสมัครพร้อมกันหลายคนหรือยื่นก่อนเวลาการรับสมัครและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน”

นอกจากนี้ สอบถามว่า ผู้สมัครสามารถยื่นใบสมัครก่อนกำหนดเวลารับสมัครได้หรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก่อนกำหนดเวลารับสมัคร ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะยังไม่รับสมัคร แต่จะให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวลงเวลาและลายมือชื่อตามระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ความในร่างมาตรานี้ควรนำไปกำหนดรวมไว้ในร่างมาตรา ๓๙ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ได้นำหลักการในร่างมาตรานี้ไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๓๙ แล้ว จึงเสนอตัดร่างมาตรา ๔๑ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๒

“มาตรา ๔๒ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกใบรับสมัครให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๓๙ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง

ก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง หากพรรคการเมืองประสงค์จะเปลี่ยนแปลงผู้สมัครเนื่องจากผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้พรรคการเมืองยื่นหลักฐานที่แสดงถึงการตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อพิจารณา”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งใช้ดุลพินิจในการรับหรือไม่รับหลักฐานการเปลี่ยนแปลงผู้สมัครเนื่องจากผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีหน้าที่ที่จะต้องรับหลักฐานการเปลี่ยนแปลงผู้สมัครดังกล่าว โดยไม่สามารถใช้ดุลพินิจในการไม่รับได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่สามารถใช้ดุลพินิจในการรับหลักฐานดังกล่าวได้ก็ควรตัดความในวรรคสองออก

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การตัดความในวรรคสองออกจะทำให้พรรคการเมืองไม่จำเป็นต้องยื่นหลักฐานที่แสดงถึงการตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า อาจกำหนดให้การยื่นแสดงหลักฐานเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๒ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกใบหลักฐานการรับสมัครให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๓๗ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ทบทวนพรรคการเมืองประสงค์จะเปลี่ยนแปลงผู้สมัครในข้อหาผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้พรรคการเมืองยื่นหลักฐานที่แสดงถึงการตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อพิจารณา”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๒ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกใบหลักฐานการรับสมัครให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๓๗ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ทบทวนพรรคการเมืองประสงค์จะเปลี่ยนแปลงผู้สมัครในข้อหาผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้พรรคการเมืองยื่นหลักฐานที่แสดงถึงการตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อพิจารณา”

มาตรา ๔๓

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๓๗ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการมีคำสั่งให้ถอนการรับสมัคร ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งของคณะกรรมการ

ความในวรรคหนึ่งไม่ตัดสิทธิผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครที่จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลฎีกา”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ควรกำหนดให้ผู้ที่เห็นว่าผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศรายชื่อไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศรายชื่อมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เช่นเดียวกับกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาอาจทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ที่ไม่เห็นว่าผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศรายชื่อไม่คุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งมากเกินไป การกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งน่าจะทำได้ง่ายและเหมาะสมกว่า ทั้งนี้ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าผู้สมัครดังกล่าวไม่คุณสมบัติ ผู้สมัครรายนั้นย่อมมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลฎีกาได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้ยกคำร้อง ผู้ที่ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลฎีกาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดการเลือกตั้ง โดยเฉพาะ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง รวมทั้งคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาวินิจฉัยแล้วว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติครบถ้วนซึ่งไม่เป็นไปตามคำร้องก็ไม่ควรให้อุทธรณ์ต่อศาลฎีกาได้

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นเองว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๔ ส่วนความในร่างมาตรานี้เป็นกรณีที่ผู้สมัครหรือบุคคลอื่นเห็นว่าผู้สมัครที่มีรายชื่อในประกาศรายชื่อไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง โดยกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยแล้ว ผู้ยื่นคำร้องไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยดังกล่าวก็มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การเปิดโอกาสให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลฎีกา อาจทำให้ผู้สมัคร

ที่ยื่นคำร้องว่าขาดคุณสมบัติเสียสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง เพราะศาลฎีกาอาจมีคำวินิจฉัยหลังจากวันเลือกตั้งแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า トラบใดที่ศาลฎีกายังไม่ได้มีคำวินิจฉัยให้เพิกถอนการลบชื่อผู้สมัคร เพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม การลบชื่อก็ยังคงมีผลอยู่ หากได้ความว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งกลับแก้หรือวินิจฉัยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้สมัครที่ถูกลบชื่อดังกล่าวมีสิทธิดำเนินคดีกับคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ทำให้ตนเสียสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งได้

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยกรณีตามความในร่างมาตรา ๔๐ เป็นประเด็นเดียวกัน คือ ประเด็นผู้สมัครขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่ ดังนั้น ความในร่างมาตรานี้จึงอาจกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเช่นเดียวกับความในร่างมาตรา ๔๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ความในร่างมาตรา ๔๐ กำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพราะผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นผู้พิจารณาในการไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครที่เห็นว่าไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเอง ทั้งนี้ เมื่อผู้สมัครที่ถูกเพิกถอนการรับสมัครยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาก็อาจมีคำวินิจฉัยหลังจากวันเลือกตั้งไปแล้วก็ได้

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ อาจกำหนดให้การประกาศรายชื่อและการดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งยังคงมีผลอยู่จนกว่าศาลฎีกาจะมีคำวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น

นายณัฐ เล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๐ กำหนดให้การพิจารณาของศาลฎีกาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้ศาลฎีกาจะวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ผู้สมัครดังกล่าวก็อาจรณรงค์หาเสียงไม่ได้มากเท่ากับผู้สมัครรายอื่น

นายณัฐ เล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๔ เป็นกรณีที่ประกาศรายชื่อแล้ว ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพบว่าผู้สมัครขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา แต่กรณีที่บุคคลอื่นหรือผู้สมัครพบว่าผู้สมัครคนอื่นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามกลับกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้เป็นกรณีที่ผู้ที่ไม่อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยเป็นผู้พบว่าผู้สมัครขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม จึงต้องกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย ส่วนกรณีตามร่างมาตรา ๔๔ เป็นกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจวินิจฉัยแล้วว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามและมีการประกาศรายชื่อผู้สมัครแล้ว ต่อมาหากพบว่าผู้สมัครรายใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่สามารถเพิกถอนรายชื่อผู้สมัครได้เพราะมีการประกาศรายชื่อแล้ว ความในร่างมาตรา ๔๔ จึงกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

นายณัฐ เล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ อาจกำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า

สามวันด้วย หากศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวก็ให้ถือว่ารายชื่อผู้สมัครเป็นไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า กรณีที่เป็นการโต้แย้งการวินิจฉัยของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งควรกำหนดให้โต้แย้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ควรกำหนดผู้มีสิทธิอุทธรณ์ และกำหนดระยะเวลาในการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ชัดเจน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๓๗ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการมีคำสั่งให้ถอนการรับสมัคร ให้ถอนชื่อนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งของคณะกรรมการ

ตวงในวาระที่หนึ่งไม่ตัดสิทธิผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครที่ชนะในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถอนการรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำวินิจฉัยเป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๓๗ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการมีคำสั่งให้ถอนการรับสมัคร ให้ถอนชื่อนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งของคณะกรรมการ

ตวงในวาระที่หนึ่งไม่ตัดสิทธิผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครที่ชนะในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถอนการรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำวินิจฉัยเป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ”

มาตรา ๔๔

“มาตรา ๔๔ ก่อนวันเลือกตั้งหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัคร

รับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๐ วรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง หรือมีการยื่นคำร้องแล้วแต่ศาลฎีกายังไม่มีคำวินิจฉัย ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า กรณีตามความในร่างมาตรานี้ คือกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้สมัครผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร แต่ผู้สมัครผู้นั้นยังมีสถานะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งจนกว่าศาลจะมีคำวินิจฉัย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ จึงขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมสาระสำคัญของร่างมาตรานี้ว่า ในกรณีที่ศาลยังไม่มีคำวินิจฉัย ให้เป็นอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการพิจารณาสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งและให้ดำเนินการเลือกตั้งตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๒๖ ของรัฐธรรมนูญ เป็นเรื่องการระงับสิทธิสมัครเลือกตั้งชั่วคราว และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง อันเนื่องมาจากการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม จะหมายความรวมถึงเรื่องการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามด้วยหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งทราบที่อยู่แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามแต่ยังมาสมัครรับเลือกตั้ง ถือว่าทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม และทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕

“มาตรา ๔๕ กรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๔ หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และหากบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนตามระเบียบที่กำหนด หากเห็นว่าเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และหากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดข้อความจริงนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่ได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง คณะกรรมการอาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วยก็ได้

กรณีพบเหตุตามวรรคหนึ่งภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง หากคณะกรรมการเห็นว่าควรสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว

เมื่อศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง เสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “กรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๔ หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และหากบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนตามระเบียบที่กำหนด หากเห็นว่าเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และหากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดข้อความจริงนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “กรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๔ หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และหากบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนตามระเบียบที่กำหนด ทบทวนหาข้อเท็จจริงว่าผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และหากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง” เหตุที่ตัดคำว่า “ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนตามระเบียบที่กำหนด หากเห็นว่าเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง” ออก เนื่องจากการที่จะพบเหตุตามมาตรา ๔๔ ได้นั้นจะต้องมีการไต่สวนหรือสอบสวนมาก่อนแล้ว ความดังกล่าวจึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ ส่วนคำว่า “ปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น” ที่ได้แก้ไขนั้น เทียบเคียงมาจากคำว่า “ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง” ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น และสอบถามว่า ผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่ได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง จะนำคะแนนที่ผู้สมัครผู้นั้นได้รับไปคำนวณตามร่างมาตรา ๑๑๔ ด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่ได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ต้องบัญญัติไม่ให้นำคะแนนที่ผู้สมัครผู้นั้นได้รับไปคำนวณเพื่อหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นดังนี้

“กรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๔ หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และหากบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ ดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนตามระเบียบที่กำหนด ทบทวนหาข้อเท็จจริงว่าผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีเช่นนั้น มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ และหากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่ได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง คณะกรรมการอาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วยก็ได้ และมีให้นำคะแนนที่ผู้สมัครผู้นั้นได้รับไปคำนวณตามมาตรา ๑๑๔”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า กรณีการสมัครรับเลือกตั้ง หากผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งของ พรรคการเมืองไม่ผ่านการคัดเลือกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ในมาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ จะต้องดำเนินการอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่่า เรื่องดังกล่าวได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วว่าไม่กระทบกับการจัดการเลือกตั้ง

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า ก่อนการเลือกตั้งเสร็จสิ้นคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการสืบสวนและไต่สวนว่า การได้มาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ หากข้อเท็จจริงฟังได้ว่า การได้มาซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถนำชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นออกจากกระบวนการเลือกตั้งได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องดังกล่าวได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๖ วรรคสอง แล้ว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ตามที่ที่ประชุมมีมติให้แก้ไข เพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ในร่างมาตรา ๑๙ กรณี ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครผู้ใดหรือสั่งลบชื่อผู้สมัครผู้ใดให้ผู้นั้นยื่นคำร้องคัดค้านต่อ ศาลฎีกานั้น ยังมีกรณีผู้สมัครถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศด้วย ซึ่งบัญญัติให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านไปยังศาลปกครองสูงสุดภายในสามวัน นับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งสั่งลบชื่อ ควรแก้ไขโดยให้ยื่นคำร้องคัดค้านไปยังศาลฎีกาด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรแก้ไขให้สอดคล้องกัน โดยให้ผู้สมัครที่ถูกลบชื่อออกจากบัญชี รายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศให้ผู้นั้นยื่นคำร้องคัดค้านไปยัง ศาลฎีกา และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ เมื่อปรากฏว่ามีกรณีพิพาทตามมาตรา ๔๔ หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการ เลือกตั้ง และหากบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ**ดำเนินการที่** **สืบสวนหรือไต่สวนตามระเบียบที่กำหนด ทบทวน** **เป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง** ให้สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีเช่นนั้นมิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตาม มาตรา ๑๑๔ **แต่หากผู้สมัครผู้นั้นอยู่ในลำดับที่ผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วขอสืบสวน** **หรือร้องขอ** **ตั้งข้อสงสัย** **หรือคัดค้าน** **หรือขอคัดค้าน** **ต่อคณะกรรมการผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดของผู้นั้น** **ซึ่งมีหน้าที่** **ดำเนินการตามวิธีที่**

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่ได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ ได้รับการเลือกตั้ง **คณะกรรมการผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดของผู้นั้น** **มิให้นำคะแนนที่** **ผู้สมัครผู้นั้นได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔**

ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองหากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง

กรณีพบเหตุตามวรรคหนึ่งภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง **ทศ** ให้คณะกรรมการ**เห็นชอบ** **เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว** ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว

เมื่อศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ เมื่อปรากฏว่ามีกรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๔ หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และหากบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ**ดำเนินการ** **เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว** ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว **ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา** เพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่ได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง **คณะกรรมการ** **ดำเนินการ** **เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว** ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว

ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองหากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง

กรณีพบเหตุตามวรรคหนึ่งภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง **ทศ** ให้คณะกรรมการ**เห็นชอบ** **เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว** ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว

เมื่อศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง”

มาตรา ๔๖

“มาตรา ๔๖ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งประสงค์จะส่งผู้แทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง เพื่อสังเกตการณ์การลงคะแนนเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้ง ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งได้ที่เลือกตั้งละหนึ่งคน

ผู้แทนพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และต้องปฏิบัติตามที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคสอง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีคำสั่งให้ผู้แทนพรรคการเมืองนั้นออกไปจากที่เลือกตั้งและให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานของผู้แทนพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๖ โดยไม่มีการแก้ไข

๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

“๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในการจัดสัมมนาสี่ภาค มีการตั้งประเด็นคำถามว่า สมาชิกพรรคการเมืองควรมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการที่ให้มีการพิจารณาการกระจายตัวของผู้สมัครตามภูมิภาค และคำนึงถึงสัดส่วนชายหญิง โดยมีการเสนอวิธีการที่หลากหลาย อาทิ สมาชิกพรรคการเมืองควรเป็นผู้ก่อกองผู้สมัครและมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกในแต่ละภาค การระบุดังกล่าวต้องมี ความชัดเจน การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในขั้นตอนของการลงสมัคร ซึ่งได้มีการกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้แล้วในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๐ วรรคสาม และในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อ ๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๖/๑

“มาตรา ๔๖/๑ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อพรรคละหนึ่งบัญชีไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบบัญชีชื่อตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหลักฐานโดยชัดแจ้งจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๒) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข

(๓) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็น หนังสือขอรับอนุญาต จากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว” เพื่อให้เกิดความชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรา ๘๙ ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณา และต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วย”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๑ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อพรรคละหนึ่งบัญชีไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็น หนังสือขอรับอนุญาต จากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๒) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข

(๓) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณา และต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วย”

มาตรา ๔๖/๒

“มาตรา ๔๖/๒ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๖/๑ ต่อคณะกรรมการ ณ สถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด ก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเอกสารหลักฐานในการยื่นประกอบด้วย

(๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง

(๓) หลักฐานการเปิดบัญชีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) หลักฐานการแต่งตั้งสมุห์บัญชีตามมาตรา ๔๙

(๕) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๖) หลักฐานการสมัครอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการกำหนดให้ถือเป็นเหตุที่คณะกรรมการจะไม่รับสมัครเลือกตั้งได้ และในกรณีที่รับสมัครบางส่วน ให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมืองทราบด้วย ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. เสนอตัดความใน (๓) และ (๔) ออกทั้งหมด เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๖

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้ถือเป็นเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่รับสมัครเลือกตั้งได้ หมายความว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่รับสมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลเฉพาะบุคคลที่ยื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่รับสมัครบุคคลในบัญชีรายชื่อทั้งหมด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า จุดมุ่งหมายของร่างมาตรานี้คือจะไม่รับสมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลเฉพาะบุคคลที่หลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับผู้สมัครรายใด ให้ถือเป็นเหตุที่คณะกรรมการผู้มีอำนาจไม่รับสมัครเลือกตั้งได้สำหรับบุคคลนั้น และในกรณีที่ไม่มีขั้วสมัครขั้วสห ให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมืองทราบด้วย ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่าร่างมาตรา ๔๖/๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งมีการดำเนินการที่ยังไม่สอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๕ ที่เป็นการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เนื่องจากในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งกำหนดให้วิธีการสมัครและสถานที่รับสมัครเป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๖/๑ ต่อคณะกรรมการ จน สหขั้วที่ที่ต้นขั้วสหขั้วสหขั้วสหขั้วสหขั้ว ก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด โดยเอกสารหลักฐานในการยื่นประกอบด้วย”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่า เงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามความใน (๕) ควรแก้ไขให้สอดคล้องกับเงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือไม่ เนื่องจากในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หากผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้รับเลือกตั้ง จะกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่พรรคการเมืองที่ผู้สมัครนั้นสังกัดด้วย

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะนำไปจัดเก็บเป็นเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า

หากคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้สำเร็จได้ ควรมีการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้สมัครด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า การคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครจะใช้หลักใด และเติมค่าธรรมเนียมการสมัครเป็นเงินจำนวนเท่าใด

นายณัฐ เล่าสี่ห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เดิมการสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะเก็บเงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละห้าพันบาท โดยมีกฎหมายกำหนดชัดเจนให้เงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวตกเป็นของรัฐ ดังนั้น โดยปกติจะไม่มีมีการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครแต่อย่างใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดเช่นเดียวกับค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยกำหนดว่าในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครผู้นั้นเป็นสมาชิกด้วย ดังนั้น ควรเพิ่มความโปร่งใสมาตรา ๔๖/๒ วรรคสาม ดังนี้ “ค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๕) ให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

นายณัฐ เล่าสี่ห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า รายได้ของพรรคการเมืองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ได้บัญญัติเปิดช่องให้พรรคการเมืองมีรายได้จากที่กำหนดในกฎหมายอื่น ดังนั้น การเพิ่มความโปร่งใสมาตรา ๔๖/๒ วรรคสาม อาจขัดแย้งกับมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า รายได้ของพรรคการเมืองจะกำหนดไว้ในมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งได้แก่ เงินทุนประเดิม เงินค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามที่กำหนดในข้อบังคับ เงินที่ได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของพรรคการเมือง เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมือง เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการรับบริจาค เงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และดอกผลและรายได้ที่เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมือง ทั้งนี้ ความในร่างมาตรา ๔๖/๒ วรรคสาม อาจจัดเป็นเงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองซึ่งต้องเป็นไปตามระเบียบของกองทุน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๖/๒ วรรคสาม กำหนดให้ค่าธรรมเนียมการสมัครตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งถือเป็นรายได้ของพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกัน จึงไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติในมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า การคืนค่าธรรมเนียมการสมัครควรคืนตามจำนวนที่ผู้สมัครของพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เนื่องจากหากกำหนดให้คืนค่าธรรมเนียมการสมัครเป็นรายบุคคล อาจมีปัญหาว่ากรณีที่ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อคนใดคนหนึ่งต้องพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด

อันเป็นเหตุให้ต้องเลื่อนผู้สมัครในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง จะต้องพิจารณาว่ากรณีดังกล่าวต้องคืนค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๕) ให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน โดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๒ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๖/๑ ต่อคณะกรรมการ ที่ สภาวที่ที่ตชนะทรรมทพรทพทหนตก่อนปิด การรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด โดยเอกสารหลักฐานในการยื่นประกอบด้วย

(๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร

(๓) หลักฐานทรัพย์สินที่บัญชีรายชื่อผู้สมัครในบัญชีรายชื่อผู้แทนราษฎร

(๔) หลักฐานทรัพย์สินที่ตั้งสมุหบัญชีที่ตชนะทรรมทพร ๕๕

(๕) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๖) หลักฐานการสมัครอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับผู้สมัครรายได้ให้ถือเป็นเหตุที่คณะกรรมการ จะมีอำนาจไม่รับสมัครเลือกตั้งได้สำหรับบุคคลนั้น และในกรณีที่ไม่มีทรัพย์สินที่ตชนะทรรมทพร ให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมืองทราบด้วย ทั้งนี้ ตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๕) ให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคนโดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๔๖/๓

มาตรา ๔๖/๓ เมื่อคณะกรรมการได้รับบัญชีรายชื่อผู้สมัครของพรรคการเมืองใดไว้แล้ว ให้ตรวจสอบว่าการลงรายการในใบสมัคร ค่าธรรมเนียมการสมัคร และหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนใบสมัครพร้อมด้วยหลักฐานดังกล่าวของพรรคการเมืองนั้น

กรณีคณะกรรมการได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าหลักฐานครบถ้วน ให้ออกไปรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่พรรคการเมืองนั้นเรียงตามลำดับการยื่นใบสมัครตามมาตรา ๔๖/๒ และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน และให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๖/๓ ยังบัญญัติตามหลักการเดิมที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อยื่นใบสมัครและหลักฐานการสมัครต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า หลักการในร่างมาตรา ๔๖/๓ คล้ายกับความในร่างมาตรา ๔๖/๒ วรรคสอง ที่กำหนดว่ากรณีผู้สมัครยื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจไม่รับสมัครเลือกตั้งสำหรับบุคคลนั้นได้

ประธานกรรมการเสนอตัดความในร่างมาตรา ๔๖/๓ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถออกระเบียบกำหนดเกี่ยวกับการยื่นใบสมัครและหลักฐานการสมัครได้อยู่แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ควรคงความในร่างมาตรา ๔๖/๓ ไว้ในส่วนที่กำหนดเกี่ยวกับการประกาศรายชื่อผู้สมัครภายหลังคณะกรรมการการเลือกตั้งรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดไว้แล้ว เพื่อให้ผู้สมัครที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาต่อไปได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖/๓ เป็นดังนี้ “เมื่อคณะกรรมการได้รัยบัญชีรายชื่อผู้สมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดไว้แล้ว ให้พรรคสมาชิกพรรคการเมืองในใบสมัคร ดังรายชื่อในบัญชีรายชื่อ และหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนใบสมัครพร้อมด้วยหลักฐานที่ตั้งข้อสงสัยของพรรคการเมืองนั้นประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีที่คณะกรรมการได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าหลักฐานครบถ้วน ให้ออกไปรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่พรรคการเมืองนั้นเรียงตามลำดับการยื่นใบสมัครตามมาตรา ๔๖/๒ และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐาน และให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๓ เมื่อคณะกรรมการได้รัยบัญชีรายชื่อผู้สมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดไว้แล้ว ให้พรรคสมาชิกพรรคการเมืองในใบสมัคร ดังรายชื่อในบัญชีรายชื่อ และหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนใบสมัครพร้อมด้วยหลักฐานที่ตั้งข้อสงสัยของพรรคการเมืองนั้นประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อพระคทาพรเวียงหน้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พรชเ็ดณะทรรขทรวไ้ด้ตรวสชชขแล้วปรวทฎวฬั้ทฐวณตรขท้วณ ไ้ห้ชอทไ้ขรัขสั้ตรขรัขเล็ชทตั้งไ้ให้เน่ทพรคทาพรเวียงหน้เร็ขตวณสั้ตบ้ทวเร็ขไ้ขสั้ตรตวณทวตวร ๕๖/๒ และไ้ให้ทวสั้ทวณทวขรัขไ้เป็นฬั้ทฐวณ และไ้ให้ปรวททวตวขเร็ชผู้สั้ตรทวขไ้ขสวณขั้หน้ขเน่ขั้ปดรัขสั้ตรไ้ขไ้โดยขเปลยช ณ ที่ทวทวเร็ชทตั้งปรวชเขตเล็ชทตั้ง ที่เล็ชทตั้ง หรือขเร็ชทไ้ขเล็ชเร็ชทขที่เล็ชทตั้งหรือสทวทที่เ็ชเห็นสวทวร”

มาตรา ๔๖/๔

มาตรา ๔๖/๔ กรณีที่คณะกรรมการไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๖/๓ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรับสมัครและให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖/๔ เป็นดังนี้ “กรณีที่คณะกรรมการไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๖/๓ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรับสมัครและให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม” และสอบถามว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครทุกคนของพรรคการเมืองใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครทุกคนของพรรคการเมืองใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนสามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้พิจารณากรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครคนนั้นได้เอง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖/๔ เป็นดังนี้ “กรณีที่คณะกรรมการไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๖/๓ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศปิดรับสมัครและให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม” และสอบถามว่า เคยมีกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับสมัครบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วไม่ประกาศรายชื่อบุคคลนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่รับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนเป็นรายบุคคล หากผู้สมัครรายใดมีคุณสมบัติครบถ้วนก็จะประกาศรายชื่อบุคคลนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องรับสมัครผู้สมัครคนนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อน จึงจะสามารถประกาศรายชื่อบุคคลนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บัตรเลือกตั้งสองใบ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

จะประกาศชื่อพรรคการเมืองที่ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งพร้อมกับรายชื่อผู้สมัครที่อยู่ในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง แต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว ดังนั้น เมื่อพรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะรับบัญชีรายชื่อดังกล่าวไว้ก่อน ส่วนการประกาศรายชื่อผู้สมัครที่อยู่ในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองจะประกาศแยกต่างหากจากชื่อพรรคการเมืองที่ยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งผู้สมัครคนใดที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองตามประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาได้เอง

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศให้บุคคลในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทันทีหรือไม่ หรือต้องตรวจสอบรายชื่อของผู้สมัครก่อนแล้วจึงจะประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ตามร่างมาตรา ๔๖/๒ กำหนดว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อคนใดมีหลักฐานการสมัครไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้ถือเป็นเหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่รับสมัครเลือกตั้งผู้สมัครคนนั้นเป็นรายบุคคลได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า สารสำคัญอยู่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับสมัครบุคคลในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหรือไม่ หากรับสมัครบุคคลดังกล่าวเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศรายชื่อบุคคลนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อด้วย

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า หากเทียบเคียงกับการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งรับใบสมัครแล้วจะตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัคร หากมีคุณสมบัติครบถ้วนจะดำเนินการประกาศให้ผู้สมัครคนนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในร่างมาตรา ๔๖/๓ กำหนดไว้ชัดเจนว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ดังนั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖/๔ เป็นดังนี้ “กรณีที่คณะกรรมการไม่ **ประกาศรายชื่อ**รับสมัครบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตาม มาตรา ๔๖/๓ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาล **รัฐธรรมนูญ** ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ **ประกาศปิด**รับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๔ กรณีที่คณะกรรมการไม่ **ประกาศรายชื่อ**รับสมัครบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตาม มาตรา ๔๖/๓ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาล **รัฐธรรมนูญ** ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ **ประกาศปิด**รับสมัครและให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยาการชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

นายนฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์